

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

4 Vtrùm quando campsor dat prior, vt alibi recipiat, poßit lucrari, & quo titulo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

ram campforis ad illius traiectionem. non enim conducit operam campforis ad illiusmet pecuniam transferendam.

Responsio. 22 Respond. Primò, Negando antecedens: quòd enim intendat operam eius conducere, patet ex forma loquendi; petit enim, pecuniam suam, quam campfori tradit, transponi seu traici Hispali. deinde etsi fortè non semper expressè intendat operam conducere; tamen id implicite & virtute facit, cum tradit pecuniam campfori, cum obligatione vt Hispali tantumdem reddat. hoc enim campfor non potest facere, nisi per realem vel æquipollentem translationem. procurare enim vt reddantur Hispali centum aurei accepti Antuerpiæ, secundum communem hominum æstimationem, est eos virtute & æquivalenter transferre; quia idem commodum præstatur. Denique etiam si concederemus illum solum intendere permutare; tamen campfor poterit suam pecuniam, quam Hispali habet, pluris æstimare; quatenus per illam virtute potest transferre pecuniam, quæ aliis locis est, Hispali: seu quatenus illi pecuniæ inest ea conditio, quæ pecuniis, quas hic accipit, non inest; nempe esse Hispali; pro qua conditione vt inest, dari pretium solet. nam pretio æstimabile est, quòd pecuniam, quam habes Antuerpiæ, possis recipere Hispali, vbi eam optas esse. Et ita si quis attentè consideret, semper implicite videtur contineri in hoc contractu, operarum locatio ad pecuniam transferendam.

23 Ad confirmationem. Non transfertur dominium præcisè ex vi huius contractus; sed tantum permittitur: quia potest campfor illud nolle admittere, integro permanente campforio contractu. quia tamen is, qui pecuniam tradit, permittit illi dominium, potest campfor illud admittere, & vt illa pecunia tamquam sua: nam alteri perinde est, siue vtatur, siue non; modò aliam æquivalentem in loco destinato repræsentet, sicut quando quis tabellario publico tradit pecuniam in alium locum transferendam, conducit ipsius operam: tamen permittit illi pecuniæ dominium: nam perinde est ei, siue eandem numero realiter transferat, siue æquivalenter; quod fit ibidem numerando æquivalentem.

Obiectio 2. Dices Secundò, Pecunia præsens pluris valet quàm absens: ergo si alter intendat commutare præsentem cum absente, non poterit campfor lucrari hoc titulo.

24 Respond. Negando consequentiam: quia quòd pluris valeat, id prouenit ratione commoditatis, quam adfert vtenti, quam non tenetur campfor æstimare; quia non cupit alterius operam, vt pro absente detur ei præsens: sed alter ipsius operam flagitat, vt pro præsentem det ei absentem. vnde potest absentiam suæ pecuniæ æstimare, quia per eam præstat id, quod pretio est æstimabile, leuando illum onere transferendi, eiusque pecuniam æquivalenter traiciendo.

25 Secundus titulus, quo lucrari potest campfor in hoc cambio, est assicuratio. Ita Lopez tract. de cambiis cap. 4. quam sententiam dicit esse inter omnes receptissimam. Probat, quia campfor accipiens hic pecuniam aliò traiciendam, non solum suscipit onus transferendi, sed etiam periculum, vt si pereat, non danti, sed ipsi pereat. atqui præstare periculum traiectionis, est pretio æstimabile; vt patet quando cum nuntio pacificimur

vt pecuniam suo periculo transferat. Nec refert, quòd campfori in pecunia transferenda nullum sit periculum, cum ipse alibi eam paratam habeat; id enim ipsius industria vel fortunæ assignandum. nam satis est, illam obligationem, qua se obligat alteri, vt rem ipsius saluam loco condicto repræsentet, esse pretio æstimabilem; etiam si eam facillimè possit implere.

Ex his sequitur, quòd longius est iter, & quòd maiora sunt pericula, eò amplius ratione assicurationis & translationis posse stipulari: quia eò traiectio pecuniæ, si reipta fieri deberet, esset difficilius & periculosior.

Tertius titulus esse potest, si pecunia sit minoris pretij in loco vbi campfor accipit, quàm vbi restituit. de quo plura dubit. sequenti.

Circa prædicta Notandum est, assicurationem implicite contineri in obligatione transferendi, quæ prout in praxi exercetur. hoc ipso enim, quòd campfor accipit pecuniam vt alibi restituat, censetur eam assicurare; quia acceptat eius dominium, ac proinde non minus se obligat, quàm si eam assicuraret. quare videtur non minus posse exigere pretium, quàm si duplici obligatione se obtringeret, traiectionis, & assicurationis. Verùm non ita est in praxi; quia enim dominium præsentis pecuniæ, quam hic accipiunt, est valde commodum campforibus, idèò communiter parui æstimant illam implicitam assicurationem & traiectionem: neque multum curant, an locus procul absit, an sit propinquus; sintne pericula itinerum, an non. quò fit, vt sæpè is, qui petit pecuniam suam aliò traici, prior tradens, vt postea alibi recipiat, lucretur à campforibus, tamquam ipsemet campforis munus exerceret: qua in re campfores ostendunt se non satis intelligere iustos titulos, ob quos in reali cambio possent lucrari, & sæpè alia quædam spectare, in quibus est magna suspicio vsuræ; quamvis sibi aliqui ex his persuadeant, hoc negotium cambiorum, & iustos titulos, meliùs à se quàm à Doctoribus intellectos. In eo tamen quòd in pretio constituendo non omnes titulos congerant, quos aliquin possent, ostendunt se satis sincerè procedere; nec facile eorum contractus tamquam vsurarios condemnandos, quando pretia communi iudicio, vt passim fit, sunt constituta.

DUBITATIO IV.

Utrum quando campfor dat prior, vt alibi recipiat, possit lucrari, & quo titulo.

27 Quidam existimant, campforem non posse tunc quidquam lucrari: quia tunc non traicit alterius pecuniam, sed solum dat suam mutuo, vt alibi cum incremento recipiat, quod est vsurarium.

Sed contrarium tenendum est cum communi sententia DD. Ita Conradus supra, Caietanus tractatu de cambiis, cap. 6. Sorus lib. 6. de Iustit. q. 10. art. 1. Nauarr. c. 17. n. 289. Probari id potest, explicando titulos, quibus videtur iuste aliquid lucri in tali cambio exigere.

Primus titulus est virtualis translatio, vel (quod in idem redit) maior æstimatio pecuniæ præsentis quàm absentis. Probat, Primò, Quia

numerando hic pecuniam presentem ei, qui habet absentem, tantum obsequij illi praestat, quantum si pecuniam absentem huc transferret: atqui obsequium translationis est pretio aestimabile: ergo etiam numeratio pecuniae praesentis pro absente est pretio aestimabilis, quia aequivaleret translationi. Secundo, Quia qui petit pecuniam praesentem pro absente, petit levare onere translationis suae pecuniae in hunc locum; atqui hoc onere levat illum campfor, numerando praesentem, & illud in se suscipit: hoc autem est pretio aestimabile: ergo, &c.

29
Quomodo transferre censetur.

Aduerte tamen, quosdam Doctores non admittunt hunc titulum in hoc cambio. Primo, quia is qui prior accipit a campfore, ut alibi restituat, videtur potius pecuniam campforis alio traicere, quam campfor ipsius: ergo illi potius mercedem debet campfor, quam ipse campfori. Secundo, Campfor non potest aliunde huc transferre pecuniam alterius, nisi antea eam acceperit: atqui nondum accepit; ergo, &c. Verum qua ratione campfor censi possit transferre pecuniam alterius, iam satis est explicatum: ideo enim censetur transferre, quia praestat operam aequivalentem, & quia liberat illum onere transferendi. & quamuis alia ratione campforius videatur traicere pecuniam campforis; non tamen ideo campfor ei debet mercedem; quia hanc eius operam non imploravit. Hinc patet responsio ad primum. Ad alterum Respondeo, Non potest eam transferre realiter antea quam acceperit; potest tamen aequivalenter. facit enim id, quod aestimatione aequae valet ac si pecuniam alibi acceptam huc transferret. sicut si petam Louanij vt tabellarius mihi centum aureos Antuerpia huc transferat, & ille mihi numeret eos Louanij antequam Antuerpia acceperit, aequivalenter eos transtulit. Sed etiam si concederemus, campforem non traicere pecuniam alterius in hoc cambio; tamen ex ratione permutationis aliquid lucrari potest: quia pecunia procul absens a loco contrahentium, minoris aestimatur quam praesens: ergo praesens potest cum lucro contra absentem permutari. Antecedens probatur, tum quia absens non praebet ex natura rei eam facilitatem & commoditatem, quam praesens: tum quia absens (quantum est ex uatura rei) sine sumptu & periculis non potest effici praesens. Hinc fit vt etiam merces abentes minoris valeant quam praesentes. Ita docet Siluester, Vltura 4. q. 4. versus finem, Caietan. cap. 7. de cambiis. Nauarr. cap. 17. num. 295. & in cap. fin. de vsuris, num. 62. & 63.

30
Pecunia absens minoris aestimatur.

Nec obstat Primo, Quod campfor eam sine periculo & sumptu possit efficere praesentem: tum quia id non semper verum est. nam saepe magnos sumptus & pericula ob id perferunt, & suos factores, quos alibi habent, magna mercede conducunt; tum quia si id ita est, hoc ipsius industriae aut bonae fortunae est acceptum ferendum. satis enim est pecuniam absentem loco, ex ipsa rei conditione minoris aestimari, eo quod communiter non sine periculis & sumptibus praesens haberi queat.

31

Non obstat Secundo, Quod interdum campfori commodum sit pecuniam habere abentem, quia hoc non prouenit ex ipsa conditione absentiae per se considerata, sed ex industria campforis; qui pecuniam absentem nouit vtiliter impendere.

32

Secundus titulus, quo in hoc cambio lucrari potest, est maior aestimatio pecuniae in loco vbi datur, quam vbi redditur, siue ea aestimatio sit intrinseca, siue extrinseca.

vnde non tegetur ideo eam secundum se pluris aestimare. Sicut enim is, cui commodum est reducere equum Louanio Parisios, non tenetur illud commodum aestimare, aut minus pro reductione equi stipulari, si aliquis eius opera in equo reducendo vti velit: ita campfor, cui vtile est, pecuniam, quam dat Hispani, recipere Antuerpia, non tenetur illud compendium aestimare, aut minus pro sua opera exigere, quando aliquis flagitat ad hoc eius industriam.

Ex his patet Primo, Campforem lucrari posse, etiam si vtrobique sit idem pretium monetae, & eadem copia vel inopia; vt docet Nauarr. in cap. fin. de vsuris num. 21. & sequentibus.

Secundo, Possit lucrari, etiam si det ad locum intra idem regnum, vt docet idem Nauarr. c. 17. n. 290. & Boninignius cap. 7. n. 27. quod est contra Sorum q. 10. art. 1. & q. 13. a. 1. Ratio est, quia sicuti opera, quam praestat transferendo eam de vna Prouincia in aliam, est pretio aestimabilis, ita etiam ex vna vrbe in aliam in eadem Prouincia, vt Antuerpia Insulas, & contra.

Intra idem regnum.

Secundus titulus, quo in hoc cambio lucrari potest, est maior aestimatio pecuniae in loco vbi datur, quam vbi redditur, siue ea aestimatio sit intrinseca, siue extrinseca.

34
2. Titulus. Maior aestimatio pecuniae.

Vbi aduerte, duplicem esse pecuniae valorem scilicet aestimationem; altera prouenit a lege vel communi consuetudine, qua pecunia taxatur vt valeat tot vel tot nummos minutos in eodem loco. sic in Belgio regalis aestimatur 10. grossis: philippicus 100. scutum aureum 130. haec potest dici legitima & intrinseca, quia lege constitui solet, (etiam consuetudo interdum eam non nihil augeat) & accipitur ex causis intrinsecis; nempe ex conditione materiae & ponderis. Altera est extrinseca & fortuita, proueniens ex causis extrinsecis & fortuitis; ratione cuius non censetur pecunia maior pluris valere respectu minutarum in eodem loco; sed respectu rerum venalium in eodem loco, tum respectu pecuniarum, quae sunt in alio loco.

Duplex pecuniae aestimatio, intrinseca, extrinseca.

Prouenit autem haec aestimatio ex quatuor causis. Primo, Ratione copiae & inopiae pecuniae. quod enim in aliquo loco apud mercatores est maior copia pecuniae, eo ipsa est minoris valoris ad res venales praesentes, & etiam ad pecunias distitas (quae tunc rerum venalium rationem subeunt) comparandas: & consequenter pro iisdem mercibus plus pecuniae dandum est, quam dum est inopia; copia enim pecuniae facit pretia mercium crescere: quia pecunia, quae pro illis datur, minoris aestimatur. Pari modo, quod minor est copia pecuniae, eo ipsa est maioris valoris respectu mercium; quia plus mercium eadem pecunia comparari potest. hinc pecuniae inopia facit pretia mercium decrescere; quia pecunia, quae datur, pluris aestimatur. sic ob copiam, in Indiis pecunia minoris aestimatur quam in Hispania, etiam si idem sit pretium legitimum, & in Hispania minoris, quam in Belgio. sicut enim pretia mercium ob copiam decrescunt, & ob inopiam crescunt; ita etiam valor pecuniarum omnium. Secundo, Prouenit haec aestimatio ratione maioris vel minoris multitudinis petentium ad cambium. sicut enim multitudo emporum facit vt crescant pretia mercium; ita etiam multitudo petentium ad cambium, facit vt crescat valor pecuniae campforis,

35
Prouenit aestimatio extrinseca ex 4. causis.

siue ea sit praesens, siue absens. Tertio, Prouenit ex multitudine vel paucitate dantium ad cambium; quod enim sunt pauciores qui velint dare ad cambium, eò pecunia campforis pluris aestimatur, sicut quod pauciores sunt venditores, eò merces pluris aestimatur. Quarto, Ex necessitate pecuniae: vt si Principi ingentes summae pro bello vel alia causa publica sint corrogandae, vel ingens copia mercium offeratur venalis, quod enim pecunia est magis necessaria ad quosdam vsus magni momenti, eò pluris aestimatur respectu aliarum rerum venalium.

36 *Ob vtramque estimationem potest lucrari.* His positis, Dico, Ratione vtriusque estimationis posse campforem aliquid lucrari. Primo, Ratione estimationis intrinsecae: vt si det 100. aureos Antuerpiae, vt recipiat Hispali, debet Hispali accipere plus quam 100. quia Antuerpiae habent maiorem estimationem legalem: plus enim est Antuerpiae habere 100. aureos quam Hispali. vnde vt fiat aequalitas, debet Hispali plus recipi quam 100. quod si det Hispali vt recipiat Antuerpiae, non poterit Antuerpiae accipere tantumdem pecuniae, sed minus, seposito pretio traiectionis, & carentia suae pecuniae: quia alioquin non esset dari & accepti aequalitas in estimatione, quae in omni contractu est seruanda; addito tamen pretio cambij & carentiae pecuniae, raro fit vt minus accipiant. Secundo, Ratione estimationis extrinsecae seu fortuitae lucrari posse, patet; quia sicut merces ratione paucitatis & necessitatis, ratione multitudinis petentium & raritatis venditorum, pluris valent & emi debent quam alias emerentur; ita etiam pecuniae praesentes ob haec quatuor causas pluris valent, tum ad merces, tum ad pecunias absentes comparandas, quam si istae causae abessent. nam pecuniae absentes se habent instar mercis respectu praesentium, vt recte docet Caietanus cap. 7. & Nauar. num. 291. Siluest. V supra 4. q. 8. §. 1. & alij. non enim habent pretium legitimum, nisi respectu monetarum eiusdem loci:

Pecunia absens est mercis instar.

38 Princeps enim sua lege & populus communi consuetudine non intendit eis imponere pretium respectu monetarum, quae sunt in aliis locis; sed tantum respectu monetarum eiusdem loci. quare respectu pecuniarum dislitarum, relinquitur pretium imponendum iudicio mercatorum & eorum qui sic negotiantur. quod cum sit vulgare, non consistit in indiuisibili; sed habet latitudinem pretij infimi, medij, & summi. itaque possunt emi & vendi sicut alia merces, secundum hanc triplicem estimationem, quam petiti illius negotiationis bona fide imponunt.

39 *Ratione triplicis tituli.* Ex his patet, campfores interdum simul lucrari triplici titulo; videlicet traiectionis, & duplicis valoris explicati: tamen potissimum solent respicere ad valorem extrinsecum, & ratione huius lucrari. vnde semper inquirunt, vbi sit futura penuria vel necessitas pecuniae, vt ibi dare possint, & recipere vbi est vilitas & copia.

40 *An possit lucrari ratione vtriusque tituli.* Dices, Si campfor velit lucrari ratione traiectionis pecuniae, non videtur posse simul lucrari ratione maioris valoris; & contra, si velit ratione valoris, non potest propter traiectionem; cum enim dat tibi 100. aureos Antuerpiae, recipiendos Hispali, traiecit pecuniam tuam Hispali Antuerpianam, vbi pluris incipit valere: atqui hoc incrementum est tuum, non campforis: ergo non debes ei aliquid ratione maioris valoris: vel si des

ratione valoris, eò quod pecunia, quam ipse dat, pluris valet quam tua; non poterit quidquam exigere ratione traiectionis, quia non traiecit pecuniam tuam.

Ob hoc argumentum Sorus q. 12. art. 2. docet, campforem, dum lucratur ratione maioris valoris, non posse simul lucrari ratione traiectionis.

Sed contrarium docent reliqui Doctores, & Probatur Primo, Quia sunt distincti tituli pretio aestimabiles. Secundo, Si pecunia vtrouique haberent aequalem valorem, nihilominus posset aliquid lucrari ratione traiectionis; seu quia pecunia absens minoris valet quam praesens, vt supra ostensum est.

Quare Respondeo ad argumentum, Campforem non transferre realiter pecuniam tuam in specie; (tunc enim non posset petere nisi pretium translationis & assicurationis; sicut baiulus) sed transferre illam secundum aequiualentiam, dando tantumdem de suo. vnde debes ei reddere aequiualens alibi, & pretium translationis.

Tertius titulus est, ratione lucri cessantis, vt si pecunia, quam tradidit ad cambium, erat destinata, 42 *Titulus, Lucri cessans.* maiori lucro, ita vt (deducta estimatione laboris, expensae, & periculi) illa spes lucri maioris, pluris valeret quam commune lucrum cambij; tunc enim posset illud incrementum exigere. nam sicut in aliis contractibus potest haberi ratio lucri cessantis, vt te indemnem serues; ita etiam in contractu cambij. Pius V. tamen vetuit, ne illud ab initio definieretur, & in pactum deducatur, sed solum ex eventu secuto constituantur.

Quartus titulus esse potest Carentia pecuniae 43 *Carentia pecuniae.* suae, & id quod huic carentiae est coniunctum, nempe periculum ne non restituantur, & priuatio commoditatis ea pecunia negotiandi: magni enim aestimant omnes mercatores & campfores, quod ad vnum, duos, vel tres menses cogantur carere sua pecunia; idque tum ob periculum, cui exponitur; tum quia interim priuantur commoditate per illam aliter negotiandi. vnde in omnibus cambiis, quod longius est tempus in quod eam concedunt, eò plus exigunt lucri, & quo breuius, eò minus. Atque hic est potissimus titulus, quem mercatores in cambiis hoc tempore spectant, vt ipsimet discretissime fatentur: addentes, omnia cambia huius temporis iniqua esse, si hic titulus non sit iustus. parui autem aestimant traiectionem, quantumvis locus distet, quia in re non videntur prudenter facere; nam reuera hic titulus est praecipuus in cambio reali; ob hanc enim causam sunt cambia introducta. Secundo loco aestimant valorem pecuniae extrinsecum, qui ex copia & inopia pecuniae, & similibus causis prouenit. vtrum autem titulus iste quartus excusari possit, dicemus dub. 6.

Ex dictis patet, quid dicendum sit ad speciem facti, quam Sorus l. 6. q. 12. art. 2. proponit, cuius aequitatem se ignorare fatetur. Tempore enim Soti, si campfor Metinae accipiebat prior, restitutus in Flandria, lucrabatur in singulos aureos 50. dupondia, seu maravedinos: si vero prior dabat in Flandria, recepturus Metinae, lucrabatur 70. vel 75. cum tamen videatur non debuisse lucrari nisi 50. tunc enim tanti valebant in Flandria 360. maravedini, quanti Metinae 400. vnde prior accipiens Metinae, vt in Flandria restitueret, poterat accipere 400. qui valore aequantur 360. in Flandria reddendis; & praeterea 10. in pretium traie-

traiectionis, & ita lucrabitur 50. Verum non apparet ratio cur in Flandria prior dans 360. possit Metina recipere 430. cum non possit Metina plus accipere, quam ipse ibidem solet dare pro 360. Flandricis.

45 Sed dicendum est, quod quando accipit prior Metina, tunc solum lucratur ratione diuersae aestimationis pecuniae & ratione traiectionis. ratione diuersae aestimationis, accipit 400. maravedinos Metina, pro 360. in Flandria. nam haec duae summae sunt valore aequales, ad diuersa ista loca comparatae. ratione autem traiectionis accipit adhuc 10. & sic lucratur 50. accipit enim 410. maravedinos, & reddit solum 360. tunc enim dicitur lucrari, quando plus materialis pecuniae accipit, quam dederit; etiam illud plus non pluris aestimetur illo loco, quam istud minus hoc loco.

46 Si vero prior det, idque in Flandria, tunc solum dat 360. maravedinos, & Metina recipit post duos menses 430. vel 435. sicque lucratur 70. vel 75. 400. enim accipit ratione diuersi valoris; cum 400. Metina non pluris valeant quam 360. in Flandria. praeterea accipit 10. ratione traiectionis, & 20. reliquos ratione carentiae pecuniae, eod quod prior det, & debeat per duos menses sua pecunia carere: hunc enim titulum maxime aestimant. Sed hoc lucrum reuera est nimium, & excedere videtur metas iustitiae; nec quisquam est, qui hoc tempore tantum lucratur. duobus enim mensibus lucratur 20. in centum; nam in singula scuta lucratur 75. maravedinos. Quod si prior det Metina 410. maravedinos, non recipiet in Flandria solum 360. ut quidam putant; (sic enim nemo unquam campfor vellet pecuniam suam dare; nam amitteret 50. maravedinos in singulos aereos) sed tanti aestimabit carentiam pecuniae duorum mensium, ut ei in Flandria sint restituendi 410. vel circiter.

DVBITATIO V.

De praxi cambiorum, quae hoc tempore viget.

47 **U**T haec praxis intelligatur, tria potissimum sunt consideranda: persona, quae ad cambium concurrunt: nummi, secundum quos cambia ad varia loca reguntur: & variatio pretiorum, secundum longius vel breuius tempus.

48 **Q**uod ad primum attinet, regulariter quatuor personae requiruntur ut contractus cambij sit perfectus, campfor, campfarius, respondens campforis, & respondens campfarij. dum enim campfor alicui pecuniam numerat, accipit vicissim ab illo obligationem de pecunia illa alibi soluenda: & hanc transmittit ad suum respondentem, ut ibi eam recipiat: & campfarius similiter scribit ad suum respondentem, ut ibidem soluat. si hic accipit, & soluat respondentem campforis, iam perfectum censetur primum cambium. saepe tamen fit, ut respondens campfarij non soluat respondentem campforis; sed tradit illi obligationem tamquam ab eo accepisset ad cambium, quam illa remittat ad campforem; & simul scribit ad campfarium, ut soluat campfori recambium. quod si respondens campfarij soluat reipla; tunc respondens campforis dat eandem pecuniam ali-

cui alteri ad cambium, & acceptam ab eo obligationem mittit ad primum campforem. & sic semper redit cum luero. campfor tamen ordinarie scire non potest quantum lucratur, nisi dum pecunia per secundum vel tertium cambium, tandem ad ipsum redit. Interdum fit ut campfarius non habeat respondentem in loco ubi pecunia est restituenda, sed campfor assignat ei suum respondentem, qui accipet debitum, & sibi soluat, quatenus diuersas personas repraesentat, seu diuersa officia subit: hic rursus obligationem scribit, tamquam ipse ad cambium acceperit, eamque transmittit ad primum campforem, ut a campfario solutionem accipiat, cum pretio cambij & recambij. quotiescumque autem fit solutio, respondens campforis detrahit ex tota summa suas prouisiones, (quas vocant) id est, mercedem sui laboris, quae sunt bini vel terni aurei in singulos millenarios. Vtrum autem haec sint iusta, patebit ex dub. 7. & 8.

De secundo, Vario nummorum genere cambia reguntur ad varia loca; quod ut intelligatur, explicabo quo modo id fiat Antuerpia ad loca praecipua Europa. Igitur Antuerpia ad pleraque loca reguntur grossis: nam campfor pecuniam Antuerpia numerans, certo numero grossorum Flandricorum intendit emere ducatum, qui est in Italia vel Hispania; aut coronatum, qui in Gallia; aut florenum, qui in Germania, &c. Exempli gratia, anno 1600. 7. Decembris cursus cambiorum Antuerpia erat talis: Antuerpia Venetias dabat campfor 91. grossos & tres quartas, ut Venetis reciperet unum ducatum intra mensem a contractu inito; qui ducatus Venetis aestimatur in Banco, id est, apud trapezitas 124. solidis seu piccolis Venetis. hoc enim intelligunt Venetis per ducatum; dum agitur de soluendis cambiis. Antuerpia Mediolanum dabat 105. grossos & medium, ut Mediolani reciperet ducatum post unum mensem. hic ducatus aestimatur 5. libris & 16. solidis. Florentiam dabat 110. grossos & medium, ut ibi reciperet ducatum intra mensem. Madritum dabat 106. grossos, ut Madriti unum ducatum intra duos menses reciperet. Hispalim 105. grossos & medium, ut Hispali intra duos menses ducatum reciperet.

Vlissiponem 101. grossos, recepturus ducatum. Vbi aduerte, in Lusitania per ducatum intelligi 10. regales, quando de cambiis agitur; in Castella & reliquis Hispaniae locis 11. regales.

Antuerpia Vefuntium, cambium agitur grossis & coronatis. campfor enim Antuerpia dabat 120. grossos & medium, recepturus Vefuntij in proximis nundinis unum coronatum Francicum, vel eius valorem. celebratur hic nundinae quotannis quater, etsi exiguo concursu, nempe circa Pascha, in Augusto, circa festum omnium Sanctorum, & circa festum Epiphaniae.

Lugdunum 117. grossis, pro coronato, Lugduni proximis nundinis recipiendo. aguntur & hic quater nundinae, quae 14. diebus nundinas Vefuntinas praecedunt.

Parisiis & Rotomagum 119. grossis & medio, pro coronato illis locis intra mensem recipiendo.

Antuerpia Francofurtum regitur grossis & florenis Germanicis. dabantur Antuerpia 76. grossi pro floreno Germanico, Francofurti proximis nundinis recipiendo. aguntur hic binae nundinae celeberrimae, in Septembri & circa Pascha. Flore-